

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyanet İşleri Başkanlığı

Sayı : 51551452-249-E.110262
Konu : Sağlık Kuruluşlarında Manevi Destek
Personeli Tespiti

30.11.2017

DOSYA

Başkanlığımız ve Sağlık Bakanlığı tarafından 2015 yılından bu yana sağlık kuruluşlarında sunulan manevi destek hizmeti ihtiyaçlar ve talepler dikkate alınarak Ek-1'de yer alan kapsam doğrultusunda genişletilecektir.

Manevi destek hizmeti sunmak üzere talepte bulunan personelin başvuru, tespit ve eğitime alınması sürecinde, müftülüğünüz personelinin "Sağlık Kuruluşlarında Manevi Destek Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönerge" ve Ek-2 Bilgi Notu çerçevesinde bir yol izlemesi önem arz etmektedir.

Bu kapsamda yazının bütün personele süresi içerisinde tebliğ edilmesi, ilan panosuna asılarak duyurulması ve yapılan başvuruların Ek-3 Listeye işlenerek 11/12/2017 tarihine kadar sosyalkulturel@diyanet.gov.tr adresine gönderilmesi hususunda,

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Yaşar YİĞİT
Başkan a.
Din Hizmetleri Genel Müdürü

Ekler:

- 1- Sağlık Tesisleri (4 sayfa)
- 2- Bilgi Notu (2 sayfa)
- 3- Başvuru Formu (1 sayfa)
- 4- Yönerge (4 sayfa)

Dağıtım:

Adana Valiliğine (İl Müftülüğü)
Amasya Valiliğine (İl Müftülüğü)
Ankara Valiliğine (İl Müftülüğü)
Antalya Valiliğine (İl Müftülüğü)
Artvin Valiliğine (İl Müftülüğü)

1

T.C.
BAŞBAKANLIK
Diyamet İşleri Başkanlığı

Aydın Valiliğine (İl Müftülüğü)
Balıkesir Valiliğine (İl Müftülüğü)
Bursa Valiliğine (İl Müftülüğü)
Çanakkale Valiliğine (İl Müftülüğü)
Denizli Valiliğine (İl Müftülüğü)
Diyarbakır Valiliğine (İl Müftülüğü)
Edirne Valiliğine (İl Müftülüğü)
Elazığ Valiliğine (İl Müftülüğü)
Eskişehir Valiliğine (İl Müftülüğü)
Gaziantep Valiliğine (İl Müftülüğü)
Giresun Valiliğine (İl Müftülüğü)
Hatay Valiliğine (İl Müftülüğü)
Isparta Valiliğine (İl Müftülüğü)
Mersin Valiliğine (İl Müftülüğü)
İstanbul Valiliğine (İl Müftülüğü)
İzmir Valiliğine (İl Müftülüğü)
Kocaeli Valiliğine (İl Müftülüğü)
Konya Valiliğine (İl Müftülüğü)
Malatya Valiliğine (İl Müftülüğü)
Manisa Valiliğine (İl Müftülüğü)
Muğla Valiliğine (İl Müftülüğü)
Ordu Valiliğine (İl Müftülüğü)
Rize Valiliğine (İl Müftülüğü)
Samsun Valiliğine (İl Müftülüğü)
Sivas Valiliğine (İl Müftülüğü)
Tekirdağ Valiliğine (İl Müftülüğü)
Trabzon Valiliğine (İl Müftülüğü)
Şanlıurfa Valiliğine (İl Müftülüğü)
Van Valiliğine (İl Müftülüğü)
Kahramanmaraş Valiliğine (İl Müftülüğü)
Yozgat Valiliğine (İl Müftülüğü)
Afyonkarahisar Valiliğine (İl Müftülüğü)
Çorum Valiliğine (İl Müftülüğü)
Erzurum Valiliğine (İl Müftülüğü)
Kayseri Valiliğine (İl Müftülüğü)
Sakarya Valiliğine (İl Müftülüğü)

30.11.2017 Diy.İşl.Uzm. : A. BEKİROĞLU
30.11.2017 D.Bşk. : A. HAN

MANEVİ DESTEK PERSONELİ GÖREVLENDİRİLECEK SAĞLIK TESİSLERİ (EK 1)

SIRA NO	İL	SAĞLIK TESİSİ ADI
1	ADANA	Adana Şehir Hastanesi Çukurova Dr. Aşkın Tüfekçi Devlet Hastanesi
2	AFYONKARAHİSAR	Afyonkarahisar Devlet Hastanesi
3	AMASYA	Amasya Üniversitesi Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi Amasya Merzifon Kara Mustafa Paşa Devlet Hastanesi
4	ANKARA	Ankara Abdurrahman Yurtaslan Onkoloji Eğitim Araştırma Hastanesi Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ankara Ulus Devlet Hastanesi Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi Edik Zübeyde Hanım Kadın Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ankara Yenimahalle Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ankara Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ankara Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi Dr. Sami Ulus Kadın Doğum Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ Ankara Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ankara 29 Mayıs Devlet Hastanesi SBÜ Ankara Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hematoloji Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ Ankara Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ankara Polatlı Duatpe Devlet Hastanesi Ankara Sincan Dr. Nafiz Körez Devlet Hastanesi
5	ANTALYA	SBÜ Antalya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
6	ARTVİN	Artvin Devlet Hastanesi
7	AYDIN	Aydın Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi Aydın Nazilli Devlet Hastanesi
8	BALIKESİR	Balıkesir Atatürk Devlet Hastanesi Balıkesir Devlet Hastanesi
9	BURSA	Bursa Devlet Hastanesi Bursa Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi Bursa İnegöl Devlet Hastanesi Bursa Ali Osman Sönmez Onkoloji Hastanesi Bursa Çekirge Devlet Hastanesi Bursa Dörtçelik Çocuk Hastalıkları Hastanesi
10	ÇANAKKALE	Çanakkale Devlet Hastanesi
11	ÇORUM	Erol Olçok Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çorum Göğüs Hastalıkları Hastanesi
12	DENİZLİ	Denizli Devlet Hastanesi
13	DIYARBAKIR	SBÜ Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi
14	EDİRNE	Edirne Sultan I. Murat Devlet Hastanesi
15	ELAZIĞ	SBÜ Elazığ Eğitim ve Araştırma Hastanesi
16	ERZURUM	Erzurum Bölge Eğitim Araştırma Hastanesi Erzurum Palandöken Devlet Hastanesi Erzurum Oltu Devlet Hastanesi
17	ESKİŞEHİR	Eskişehir Devlet Hastanesi Eskişehir Yunus Emre Devlet Hastanesi
18	GAZİANTEP	Dr. Ersin Arslan Eğitim ve Araştırma Hastanesi
19	GİRESUN	Giresun Üniversitesi Prof. Dr. A. İlhan Özdemir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Giresun Üniversitesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
20	HATAY	Hatay Devlet Hastanesi Hatay Kırkhan Devlet Hastanesi
21	ISPARTA	Isparta Şehir Hastanesi
22	İSTANBUL	İstanbul Haseki Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Ümraniye Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Başakşehir Devlet Hastanesi İstanbul Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ Kartal Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Üsküdar Devlet Hastanesi Haydarpaşa Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Eyüp Devlet Hastanesi SBÜ Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ Şişli Hamidiye Etfal Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ İstanbul Bağcılar Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ İstanbul Eğitim ve Araştırma Hastanesi (Fatih) İstanbul Silivri Devlet Hastanesi SBÜ Kartal Dr. Lütfi Kırdar Eğitim ve Araştırma Hastanesi İstanbul Kartal Yavuz Selim Devlet Hastanesi SBÜ Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi Sağlık Bakanlığı Marmara Üniversitesi Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ İstanbul Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi SBÜ İstanbul Sultan Abdulhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesi

MANEVİ DESTEK PERSONELİ GÖREVLENDİRİLECEK SAĞLIK TESİSLERİ (EK 1)

SIRA NO	İL	SAĞLIK TESİSİ ADI
22	İSTANBUL	SBÜ İstanbul Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		SBÜ İstanbul Fatih Sultan Mehmet Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		Sağlık Bakanlığı İstanbul Medeniyet Üniversitesi Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		İstanbul Beykoz Devlet Hastanesi
23	İZMİR	İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		İKÇÜ Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		İzmir-Buca Seyfi Demirsoy Devlet Hastanesi
		İzmir Çiğli Bölge Eğitim Hastanesi
		SBÜ Dr. Suat Seren Göğüs Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
24	KAHRAMANMARAŞ	SBÜ Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları ve Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		Kahramanmaraş Necip Fazıl Şehir Hastanesi
25	KAYSERİ	Kayseri Eğitim ve Araştırma Hastanesi
26	KOCAELİ	SBÜ Derince Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		Kocaeli Darıca Farabi Devlet Hastanesi
		Kocaeli İzmit Seka Devlet Hastanesi
		Kocaeli Devlet Hastanesi
27	KONYA	Konya Numune Hastanesi
		SBÜ Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		Dr. Faruk Sükan Kadın Hastalıkları ve Çocuk Hastanesi
		Konya Beyhekim Devlet Hastanesi
28	MALATYA	Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi
29	MANİSA	Manisa Devlet Hastanesi
30	MERSİN	Mersin Şehir Hastanesi
		Mersin Tarsus Devlet Hastanesi
31	MUĞLA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
32	ORDU	Ordu Devlet Hastanesi
		Ordu Ünye Devlet Hastanesi
33	RİZE	T.C. Sağlık Bakanlığı Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
34	SAKARYA	Sakarya Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi
35	SAMSUN	Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		Dr. Kamil Furtun Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Hastanesi
		Samsun Gazi Devlet Hastanesi
		Samsun Bafra Devlet Hastanesi
36	SİVAS	Sivas Numune Hastanesi
37	ŞANLIURFA	SBÜ Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesi
38	TRABZON	SBÜ Kanuni Eğitim ve Araştırma Hastanesi
		Trabzon Fatih Devlet Hastanesi
		Trabzon Akçaabat Haçkhalı Baba Devlet Hastanesi
39	TEKİRDAĞ	Tekirdağ Çorlu Devlet Hastanesi
		Tekirdağ Devlet Hastanesi
40	VAN	SBÜ Van Eğitim ve Araştırma Hastanesi
41	YOZGAT	Yozgat Şehir Hastanesi

EK 2**BİLGİ NOTU**

Başkanlığımız ve Sağlık Bakanlığı tarafından 2015 yılından bu yana sağlık kuruluşlarında sunulan manevi destek uygulamasının ihtiyaçlar ve talepler dikkate alınarak planlanan hedefler doğrultusunda yaygınlaştırılması çalışmaları devam etmektedir.

Söz konusu hizmet alanında görev almak isteyen personelin "Sağlık Kuruluşlarında Manevi Destek Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönerge" ve aşağıda yazılı şartlar çerçevesinde bağlı bulunduğu Müftülüğe başvuru yapması önem arz etmektedir.

Buna göre;

1. Çalışma, sağlık tesislerindeki hasta, hasta yakını ve hastane personeline talepleri doğrultusunda, dini konularda rehberlik yapma, moral, motivasyon ve manevi destek sunmayı kapsamaktadır.
2. Manevi destek uygulamasına tahsis edilmiş bir kadro unvanı henüz bulunmaması nedeniyle personel hastanelerde kurum dışı görevlendirme usulüyle çalıştırılmaktadır.
3. Müftü, şube müdürü ve murakıp gibi idari personel dışındaki unvanlarda çalışan bütün personel müracaat edebilecektir.
4. Görev almak isteyen personelin ilgili yönergenin 5 nci maddesinde belirtildiği gibi lisans düzeyinde dini yükseköğrenim mezunu olmaları asgari yeterlik şartıdır. Alanla ilgili özel eğitim veya bir sertifika programı bitirenler, manevi destek alanında lisansüstü bir programdan mezun ya da halen devam ediyor olanlar öncelikle tercih edilecektir.
5. Önceki dönemlerde manevi destek personeli olarak görevlendirildiği halde görev yeri değişikliği, uzun süreli izin ve benzeri nedenlerle ara vermiş olan personel, talep etmesi durumunda müftülüğüyle yapılacak değerlendirme sonrasında tekrar görevlendirilebilecektir.
6. Görevliler 4 günü sağlık tesislerinde asgari 4 saat olmak üzere, Cuma günü de müftülüğün vereceği görevi yapmak üzere haftada 5 gün çalışacaklar ve 2 gün izinli olacaklardır. Yerel şartlar göz önünde bulundurularak, Başkanlık, müftülük ve hastane eşgüdümünde çalışma gün ve saatleriyle ilgili düzenleme yapılabilir.
7. Manevi destek görevlisi hastane yönetimi ve görevlileriyle işbirliği ve eşgüdüm içerisinde çalışacaktır.
8. Manevi destek görevlisi özlük hakları bakımından müftülüğe bağlı olarak çalışacaktır.

Ayrıntılı Bilgi İçin: Abdulkadir BEKİROĞLU
Telefon: 0312 295 7650

EK 2**BİLGİ NOTU**

9. Manevi destek görevlisi, resmi izinlerini bağlı bulunduğu Müftülüğten alacak ancak çalıştığı hastane yönetimini de bilgilendirecektir.
10. Görevlendirmeler altı aylık periyotlar şeklinde yapılacak ve ilgili personelin verimliliğine göre süreklilik arz edecektir.
11. Görevlendirme süreleri içerisinde görevden ayrılma istekleri dikkate alınmayacak ancak ilgili periyot bittikten sonra talepler değerlendirilecektir.
12. Görevlendirilen personelin asli görev yerine vekil/fahri görevlendirme yapılabilecektir.
13. Müftülükler tarafından manevi destek hizmetinin hizmet süreçlerine yönelik gerekli rehberlik ve denetimlerin yapılması çalışmanın sürekliliği, verimi ve kurumsallaşması açısından önem arz etmektedir.
14. Sağlık tesislerinde yürütülen manevi destek hizmeti Başkanlık ve Bakanlık işbirliğiyle yapılan özel ve nitelikli bir eğitimi zorunlu kıldığından söz konusu görevlendirmelerin dışında mahallinden ayrıca bir manevi destek görevlendirmesi yapılmayacaktır.
15. Ocak ayı içinde planlanan eğitim programına katılmasına mani mazeretleri bulunanlar, halen yurtdışında görevli olanlar, yurtdışı din görevlisi sınavına girerek başarılı olanlar ya da benzer durumları bulunanların başvuruları kabul edilmeyecektir.
16. Yukarıda sayılı şartları taşıyan ve görev almak isteyen personel **08.12.2017 Cuma günü** mesai bitimine kadar dilekçe ile bağlı bulunduğu müftülüğe müracaat edecek, tüm talepler İl Müftülüğü aracılığı ile Başkanlığımıza iletilecek; değerlendirmeler Başkanlığımız ile Müftülüklerimiz koordinesinde gerçekleştirilecektir.

DİN HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire Başkanlığı**

SAĞLIK KURULUŞLARINDA MANEVİ DESTEK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİNE DAİR YÖNERGE (*)

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı, Başkanlık personelinin, sağlık kuruluşlarındaki hasta ve hasta yakınları ile hastane personeline, talepleri doğrultusunda dini konularda rehberlik yapma, moral, motivasyon ve manevi destek hizmeti sunmalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge, Sağlık Bakanlığı ve Başkanlıkça belirlenen sağlık kuruluşlarında; dini konularda rehberlik yapma, moral, motivasyon ve manevi destek hizmetlerine ilişkin hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve 07/01/2015 tarihli T.C. Başbakanlık Diyanet İşleri Başkanlığı ile T.C. Sağlık Bakanlığı Arasında Hastanelerde Manevi Destek Sunmaya Yönelik İşbirliği Protokolü'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- Aylık rapor: Manevi Destek Hizmetleri Aylık Raporunu,
  - Bakanlık: Sağlık Bakanlığı'nı,
  - Başkanlık: Diyanet İşleri Başkanlığı'nı,
  - Manevi destek birimi: Bakanlık ile Başkanlık arasında imzalanan Hastanelerde Manevi Destek Sunmaya Yönelik İşbirliği Protokolüne göre manevi destek hizmeti vermek üzere oluşturulan birimi,
  - Manevi destek hizmeti: Dini referanslardan hareketle, insanların üzüntülü, sıkıntılı, korkulu hallerinde, yalnızlık ve ümitsizlik duygularına kapıldıklarında, ani değişmelerle gelen kriz durumlarında, maruz kaldıkları yeni duruma uyum sağlama ve baş edebilme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmayı, varsa sorularını cevaplamayı, hayatlarına yeni bir anlam vermelerine eşlik ederek onlara moral kazandırmayı,
  - Manevi destek personeli: Bu Yönerge kapsamında sağlık kuruluşlarında görevlendirilen Başkanlık personelini,
  - Müftülük: Manevi destek biriminin bulunduğu müftülüğü,
  - Sağlık kuruluşları: Sağlık Bakanlığına bağlı birinci basamak sağlık tesisi olan aile sağlığı merkezi, toplum sağlığı merkezi ile ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmeti veren hastaneler ve ağız dış sağlığı merkezlerini,
- ifade eder.

Manevi destek personelinin yeterlikleri

MADDE 5- (1) Manevi destek personelinde aşağıdaki nitelikler aranır.

- Lisans düzeyinde dini yükseköğrenim mezunu olmak.
- Hastanelerde manevi destek hizmetine yönelik olarak Bakanlık ve Başkanlıkça ortaklaşa düzenlenen eğitimi başarı ile bitirmek.

(2) Alanla ilgili bir sertifika programı bitirmiş olmak ve/veya manevi destek alanında lisansüstü bir programdan mezun ya da halen okuyor olmak tercih sebebidir.

Manevi destek personelinin görevleri

MADDE 6- (1) Manevi destek personelinin görevleri şunlardır:

- Sağlık kuruluşlarında, talep eden hasta, hasta yakını ve hastane personeline dini konularda danışmanlık/rehberlik yapmak, moral, motivasyon ve manevi destek sağlamak.

b) Evde bakım hizmeti vermek üzere görevlendirilmiş ekipler ile birlikte, talep edilmesi halinde evde manevi destek hizmeti de vermek.

c) Manevi destek biriminin, hastane personeline ve topluma tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapmak.

Genel Esaslar

MADDE 7- (1) Manevi destek hizmeti ile ilgili iş ve işlemler, müftülük tarafından yürütülür.

(2) Manevi destek hizmeti ile ilgili gerekli eğitimi almayan personele manevi destek hizmeti sunma görevi verilmez.

(3) Manevi destek biriminde birden fazla personel görevlendirilmesi durumunda, aralarından biri, hastane yönetimi ve müftülük arasında koordinasyonu sağlamak üzere altışar aylık dönemler halinde görevlendirilir. Görevlendirilen personel bilgileri, Din Hizmetleri Yönetim Sisteminde (DHYS) ilgili bölüme işlenir.

(4) Manevi destek; hasta, hasta yakını ve hastane personelinin talep etmeleri halinde uygulanır.

(5) Evde bakım hizmetleri kapsamında manevi destek talep edilmesi halinde, imkânlar ölçüsünde bu talepler yerine getirilir.

(6) Hizmetlerin etkinlik ve verimliliği için hastane yönetimi ile gerekli koordinasyon sağlanarak, manevi destek biriminde, çalışma masası, sandalye, kitaplık, telefon, internet vb. malzemeler temin edilir.

(7) Bakanlık tarafından belirlenen "Personel Gizlilik Sözleşmesi" hükümlerine bağlı kalınır.

(8) Manevi destek hizmeti ile ilgili olmayan idari ve tıbbi alana hiçbir şekilde müdahil olunmaz.

(9) Manevi destek hizmetleri sadece manevi destek biriminde, hasta odasında, görüşme odasında veya talep edilmesi halinde ve imkânlar ölçüsünde evde sunulur.

(10) Sağlık kuruluşlarındaki ibadethanelerin hasta ve yakınları için erişilebilir, ulaşılabilir olması ve dini/milli/özel günlerde programlar yapılması hususunda hastane yönetimi ile koordinasyon sağlanır.

(11) Manevi destek biriminde Başkanlık yayınları başta olmak üzere Başkanlıkça uygun görülen yayınlar bulundurulur.

(12) Manevi destek personeline, sağlık kuruluşlarının kütüphanelerinde bulunan dini içerikli kitaplar incelenir, İslam dininin genel ilkelerine uygun olmayan yayınlar tespit edilerek bir rapor halinde hastane yönetimine sunulur.

(13) İl ve ilçe müftülükleri, lisans düzeyinde dini yükseköğrenim mezunu personeli, manevi destek sertifika programları ve lisansüstü programları okumak konusunda teşvik eder ve kolaylık sağlar.

Manevi destek hizmeti sunumunda uyulacak hususlar

MADDE 8- (1) Manevi destek hizmetinin sunumunda aşağıdaki hususlara riayet edilir.

a) Hastane yönetimi tarafından belirlenen yetkili ile birlikte manevi destek talep eden kişilerin sayısı ve buldukları bölümlere göre planlaması yapılır.

b) Hizmet alan kişinin kabul etmesi halinde bu Yönerge Eki "Manevi Destek Görüşme Formu" doldurulur.

c) Manevi destek personeli sağlık kuruluşlarında bulunduğu sürece, personel kimlik kartını görünür bir şekilde üzerinde bulundurur.

ç) Oda ziyaretlerinde aynı odada birden fazla hasta var ise diğer hastaların izni alınır ve hastalar rahatsız edilmez.

d) Talep halinde görüşmeler bire bir veya grup halinde yapılır. Grup halinde görüşme süreleri 45 dakikayı geçmeyecek şekilde; bire bir görüşmeler ise hastanın durumuna, ihtiyaç ve beklentisine göre planlanır ve görüşmelerin uzun tutulmamasına özen gösterilir.

e) Görüşmelerde dinleme, anlama ve anlamlandırma metoduna ağırlık verilir ve dikkatli dinleme, gerektiğinde araya girme, yönlendirme ve tekrar dinleme, kabul etme, anlama, teşvik etme,

destek olma, cesaret ve güven verme, tahlil etme, yorumlama, bilgi verme, aydınlatma, telkin ve nasihat etme, soru sorma, empati kurma vb. manevi destek teknikleri uygulanır.

f) Muhatabın durumu dikkate alınarak kişinin ihtiyacı ve beklentisi doğrultusunda, sonuca birlikte ulaşılmaya çalışılır. Sorulara verilecek cevaplarda kullanılacak ifadelerin doyurucu olmasına dikkat edilir, gereğinden fazla konuşulmaz.

g) Kesin ifadelerden ve hastayı incitebilecek tutum ve davranışlardan uzak durulur. Samimi, açık ve anlaşılır bir dil kullanılır. Mümkün oldukça tek kelimelik cevaplar vermekten kaçınılır.

ğ) Dini referanslardan hareketle; sağlığı korumanın ve tedaviye açık olmanın önemi, hastalığın doğru anlaşılması ve anlamlandırılması, hastalık durumunda ve hastane ortamında ibadet, tevekkül, kaza, kader, sabır, şükür vb. kavramlar uygun bir dille anlatılır.

h) Talep edilmesi halinde ve ihtiyaç duyulduğunda Kur'an-ı Kerim okunabilir, dua edilebilir.

ı) Talep edilmesi halinde hasta odalarında, görüşme odalarında ve hastane yönetiminin uygun gördüğü yerlerde Kur'an-ı Kerim bulundurulur.

Rapor hazırlama

MADDE 9- (1) Sağlık kuruluşlarında yapılan tüm hizmetleri kapsayacak ve her bir sağlık kuruluşu için bir adet Aylık rapor hazırlanır.

(2) Aylık rapor, en geç takip eden ayın ilk haftası; yapılan faaliyetler ve manevi destek personelinin işlemleri gereken diğer veriler ise zamanında Din Hizmetleri Yönetim Sistemine (DHYS) işlenir. Aylık raporun bir nüshası ayrıca müftülüğe sunulur.

Rehberlik ve Denetim

MADDE 10- (1) Müftülük, manevi destek personelinin görevlerini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmeleri için rehberlik yapar ve yapılan hizmetleri denetler.

(2) Rehberlik ve denetim; hastane yönetiminin bilgisi dâhilinde ve kurumun işleyişini bozmayacak şekilde yapılır.

(3) Yapılan denetimlerde tespit edilen eksiklikler ve diğer hususlardan çözülebilecek nitelikte olanlar mahallinde çözülür, çözülemeyenler ise müftülükçe Başkanlığa bildirilir.

Çalışma saatleri ve izin

MADDE 11- (1) Manevi destek personeli, yerel şartlar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak günlük 4 (dört) saatten az olmamak üzere haftanın 4 (dört) günü sağlık kuruluşlarında; Cuma günü de müftülük emrinde olmak üzere haftada beş gün çalışır, iki gün izinli sayılır.

(2) Manevi destek personeline, sağlık kuruluşlarında görevli olduğu günlerde başka bir görev verilmez.

(3) Manevi destek personeli, izinlerini hastane yönetiminin bilgisi dâhilinde müftülükten alır. Müftülük, personelin kadrosunun bulunduğu müftülüğe de bilgi verir.

(4) Manevi destek personelinin çalışma gün ve saatleri hakkında hasta, hasta yakınları ile hastane personeli bilgilendirilir.

(5) Manevi destek personeli olarak görevlendirilen Kur'an kursu öğreticileri hakkında, kendi mevzuatındaki izinlerle ilgili hükümler uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Yönerge, onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Yönerge hükümlerini Diyanet İşleri Başkanı yürütür.

Ek: Manevi Destek Görüşme Formu

EK

MANEVİ DESTEK GÖRÜŞME FORMU

Sağlık Bakanlığı

Kimlik Bilgileri

Görüşülen kişi (Hasta, H. Yakını, Hastane Personeli)	
Adı Soyadı (zorunlu değildir)	
Doğum Yılı	
Tedavi Olduğu Birim (Hasta İçin)	
Görüşme Tarihi	
Görüşmenin Yapıldığı Yer	
Kayıt No	

Manevi Destek Birimine Başvuru/Havale/Görüşme Nedeni

--

Değerlendirme

--

Sonuç ve Öneriler

--

Görüşmeyi Yapan

MANVİ BİSTEK PERSONELİ BAŞVURU LİSTESİ (GÖRÜŞTÜRÜ) (81 YL)									
Sıra No	Adı	Soyadı	Doğum Yılı	Yaşı	Medeni Durumu	Evlilik Durumu	Yabancı Dil Bilgi	Yabancı Dil Bilgi	Yabancı Dil Bilgi
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									
12									
13									
14									
15									
16									
17									
18									
19									
20									
21									
22									
23									
24									
25									
26									
27									
28									
29									
30									
31									
32									
33									
34									
35									
36									
37									
38									
39									
40									
41									
42									
43									
44									
45									
46									
47									
48									
49									
50									
51									
52									
53									
54									
55									
56									
57									
58									
59									
60									
61									
62									
63									
64									
65									
66									
67									
68									
69									
70									
71									
72									
73									
74									
75									
76									
77									
78									
79									
80									
81									
82									
83									
84									
85									
86									
87									
88									
89									
90									
91									
92									
93									
94									
95									
96									
97									
98									
99									
100									

8